

תעצומות נפש לנוער בימינו!

אָנְכִי אֵרָד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאָנְכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עִלָּה

תשפ"ד | גליון 30

פְּרָשַׁת שְׁמוֹת

והנה לפי דברי החידושי הרי"ם הנ"ל משמע כי הכוחות הרוחניים הללו, היוצאים ונובעים ממעין טהור זה ו"ממקום קדוש יְהִלְכוּ" (קהלת ח, ט) - אבות העולם ושבטי ישורון המלווים אותנו וממשיכים להשפיע עלינו ועל דורותינו כוחות ותעצומות נפש, המחיים אותנו הן בעומקה של הגלות הכללית בה אנו נתונים, והן בתוך צערו ונסיונותיו האישיים של כל יחיד ויחיד, הם מעניקים לכל יהודי יכולת רוחנית וכוחות עצומים, לא ליפול! לעמוד על עומדו! להיות בצדקו!

והנה בדורנו שואלים ההורים, האִיךְ נוכל אנו למלא שליחות קודש זו, להנחיל לצאצאיי את אלו העוצמות האדירות שדרכם יוכלו לעמוד חזק נגד רוחות הזמן הסוערות? המחנכים תוהים, האם ניתן להחדיר (to infuse) בלבבות התלמידים, את ה"חיסון" שיסייע לצעירים להשאר דבוקים בעץ החיים, ולהיות אוהבי ה', יראי אלקים, אנשי אמת ובה' דבקים?

כולנו מצטרפים למשאלה זאת, הלוואי שנוכל אנחנו וצאצאינו, לשמור אמונים לבורא ית"ש, ולא להיגרר אחרי פיתויי היצר והבלי הזמן, וגם במידה וגלים עכורים מצויים בשצף, נדע איך להתרומם בחזרה ולקיים את דברי הנביא הנודעים [מילים שאנו מכירים מפיטו 'לכה דודי' בפיוטו של רבי שלמה אֶלְקָבֶץ זי"ע] "הַתְּנַעֲרֵי מֵעֵפֶר קוֹמִי... עוֹרֵי עוֹרֵי לְבָשִׁי עֲדָךְ... לְבָשִׁי בְּגָדֵי תַפְאֲרֶתְךָ... " (ישעיהו נב, א-ב), שתמיד נשכיל לשוב ליבירת המחדל' של היהודי, להיצמד לצד הקדושה, ויהי מה!

לפתרון הסוגיא החינוכית, החיונית והיסודית הלזו, נאיר זוית מסויימת, אך בוודאי ניתן להאריך, להרחיב ולהעמיק בעצות המועילות מפי סופרים ומתוך ספרים במענה לשאלה הגדולה בנושא הקיום שלנו כיהודים נאמנים בחיי היום יום, ובעתות מצוקה.

טעם החיים

והנה נכון הדבר שצריכים לעבוד את ה' באופן של קבלת עול, כישור לעול, וכחמור למשא', ולא כפי שנוהגים היום מקצת הצעירים להתבטא בסגנון - 'יש לי אורות'... ולפי זה באופן טבעי עלול להגיע 'מצב כיבוי', בוודאי שהקו החינוכי צריך להיות - עושים כי כך השי"ת ציוה. כך צריך.

אולם יחד עם זה, קשה עד מאוד לעסוק בדבר באופן מתמיד וקבוע מבלי שיהיה לנו טעם באותו עיסוק, ובוודאי ראוי ונכון להכניס 'טעם' בתוך לימוד התורה והעבודת ה' שלנו ושל ילדינו.

ולטובת קוראינו נציג כאן דברים נפלאים מפי מרן רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל שנשא מדברותיו במסגרת 'ועידת החינוך' לציבור של מאות מנהלי תלמודי תורה ביום ב'

"וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ" (שמות א, א).

"בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֵיךָ מִצְרִימָה... " (דברים י, כב) יעקב אבינו ובניו שבטי י"ה ירדו לארץ מצרים, ומכוחם, החזיקו צאצאיהם מעמד לאורך רד"ו שנות שהותם בארץ לא להם, כולל תקופת השעבוד הממושכת בתוככי כור הברזל. הירידה לגלות בראשות יעקב ובניו, לא היה ארוע חד פעמי שהתקיים רק אז, כשירדו ישראל למצרים בלבד, אלא - מגלה לנו בעל החידושי הרי"ם זי"ע - וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שמותם, זכותם וכח קדושתם של אבות האומה ושבטי ישורון - הַבָּאִים - לשון הַזֶּה מתמשך, שברוחם מלווים אותנו לא רק באותה ירידה למצרים, אלא תמיד בכל גלות, ובכל פעם שישראל יורדים ושוקעים בתוך מְצָרִים, מקבלים הם כח מיוחד לעמוד איתן.

אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ, הם לקחו עמם את ביתם הטהור והעתיקו אותו לארץ מצרים. את קדושת 'בית אבא' יעקב הביאו עמם לתוך אותו מטרופולין סואן, המקום שהיה מקור הסטרא אחרא - כמובא - שעליו רמז יוסף באומרו לאחיו "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִי עָרֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לְרְאוֹת" (בראשית מב, יב).

והתורה הקדושה מודיעה לנו כאן מודעה רבה: "וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם" (שמות א, ח), פירש רש"י: ומה בא ללמדנו, וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים, אלא להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועמד בצדק. הבה ננסה לצייר במחשבתנו - יוסף הצדיק שצמח בצל קרבתו הגדולה של אביו יעקב, שעליו נאמר "וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בָּנָיו כִּי כֹן זָקְנִים הוּא לוֹ... " (בראשית לו, א) בן טיפוחו, ילד שעשועים של ישראל סבא, שישב ועסק עמו בתורה, עד שרבותינו ז"ל מעידים, שכל הזמן למד עם אביו יעקב תורה עד למכירתו, ולאחר כ"ב שנות גלותו של יוסף הצדיק לאביו את העגלות כדי לתת סימן ליעקב שטרם פרדתם הכואבת עסקו יחד בדיני 'עגלה ערופה' (רש"י).

על העלם הצעיר יוסף צדיקא חלפו כל כך הרבה תמורות והרפתקאות, לפי המסופר בתורת אמת ובמדרשי חז"ל, וזאת עד שהושיבוהו בבור כלא למשך עשור.

והנה בעלותו מבור שאון מבית האסורים, שמשם "נָצָא לְמִלְכָּךְ" (קהלת ד, יד) כמשנה למלך על כל ארץ מצרים, עם הסמכויות הגבוהות ביותר, "אֲתָהּ תִּהְיֶה עַל בֵּיתִי" פוקד המלך פרעה "וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי, רַק הַפֶּסֶא אֲגַדֵּל מִמֶּךָ" (בראשית מא, מ). ולמרות כל זאת מעידה עליו התורה הק' - זהו אותו יוסף - הוא נותר בקדושתו ובצדקו, מתחילתו ועד סופו.

כסליו תשע"א, וכה דיבר בקדשו בענין אהבת הלימוד והנחלת התורה ומצוותיה עם 'טעם', ואלו דבריו :

יש דבר אחד שהכי פחות מדברים על זה, והוא הדבר החשוב ביותר, ורבים לא יחכמו לדעת את השיטה והדרך כיצד לתקן את הדבר הזה, והוא - הצורך לתת טעם בלימוד לתלמידים, שהלימוד ימשוך את הלב, ויהיה מתוך אהבת הלימוד, מתוך סקרנות, מתוך שזה מעניין, זו היא דרך הלימוד המחוייבת מהלכות תלמוד תורה. אנו מבקשים בכל בוקר לפני התפילה, לאחר שמברכים בתחילת ברכות התורה אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לעסוק בדברי תורה, "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו". המצוה היא לעסוק בדברי תורה, ומבקשים את העריבות וההנאה, כי בלא הנאה אי אפשר וקשה עד מאד להמשיך ללמוד, מפני שיראת שמים אינה נותנת מספיק כוחות לשבת וללמוד, וצריכים ללמוד מתוך אהבת התורה עם מתיקות הלימוד...

וכך היא המידה בכל המצוות כולם, שאי אפשר לעשותם מיראה לבד, וצריכים שתהיה גם אהבת המצוות, וכמו שכתב המסילת ישרים פרק י"ט כי אהבת המצוות והשמחה בקיומם היא ענף מאהבת השם, שהרי זה בא כתוצאה מאהבת השם הקבועה וטמונה בעומק הלב של כל יהודי, כי באמת לכל אדם מישראל יש אהבת השם מצד הטבע ומצד קדושת הנשמה, אלא שלפעמים האהבה אינה פועלת ואינה ניכרת כלפי חוץ, אבל רואים את האהבה באהבת המצוות, בטעם התורה, ובעריבות המיוחדת שיש בתורה, שכל זה נובע מאהבת השם.

אלא שבאמת יש בעיה אחת, כי לעומת האהבה של תורה ומצוות, יש דברים אחרים שבאים מחמת אהבת העולם הזה המושכים את הלב, יש כל מיני דברים שמושכים ומעניינים מאד, שהם כאילו תחליפים לתורה ולעבודה ולכל המעשים הטובים, היצר הרע ממציא המצאות חדשות לבקרים, שיש מהם הנמצאים בקירוב מקום בבית פנימה.

הפתרון לבעיות הדור

והדברים ידועים כי אלו שהלימוד שלהם זה מתוך יראה בלי מתיקות, אם חסר להם ה"אשריך בעולם הזה" ששייך בתורה - כפי שאנו רואים ברוך השם שיש אושר

כזה להרבה בני תורה - רבים מאלו שחסר להם את המתיקות הזו, הרי הם נמשכים אחר מכשירים אסורים וכדו', שגורמים אסונות כאלה שאין לשער ואין לתאר...

והנה מרן זצוק"ל מאריך רבות ונכנס לכמה פרטים ועניינים על קוטב זה, אך אנו נביא כאן רק עובדה בודדת מתוך המשך משאו :

מעשה שהיה בילד שגמר כיתה ח' בת"ת, ולא ידע כלום, ולא היה מתאים להיכנס בישיבה קטנה, והעבירו אותו ללמוד שוב כיתה ח' בת"ת אחר, והיה שם מלמד פיקח, שהבין כי תלמיד זה לפי רמתו לא יוכל לענות על כל השאלות במבחנים, ונתן לו רק שאלה אחת מתוך עשר שאלות שהיו לכולם, שאלה כזו שידע בוודאי כי התלמיד הזה יוכל להשיב עליה בנקל, ואכן ענה התלמיד על השאלה וקיבל מאה בציונו, כי המבחן שלו היה רק על שאלה אחת, ואמנם במשך הזמן קיבל התלמיד עידוד מהצלחתו, והתחיל המלמד להוסיף לו שאלות עד שבסוף השנה היה יכול לענות על כל השאלות ונהיה כמו כל הילדים, ונכנס לישיבה קטנה בלי שיהיה צורך בפרוטקציה, מפני שאכן התאים לישיבה קטנה. זו היא שיטת חינוך טובה מאוד.

נדע אל נכון, כיצד לעבוד את ה', ללמוד את תורתו ולהעביר את לפיד הדורות הלאה מהאבות לבנים, והכל ע"י **הטעם האמתי והמתוק** של קיום התורה והמצוות. אם נתמקד ב'עיקר' זה - ביחוד בימינו שהרחוב וכל צבאו מתחרים 'למכור' את מרכולתם הזולה בעטיפות מרשרשות ובססגוניות המושכת את הלב, ומנסים לגרור להבליהם את הנפשות הרכות - נהיה שם אנחנו כתחליף ראוי וככוח חיובי של קדושה, חוס, של אהבה.

מי יתן וכבר יתקיים בנו הכתוב בהפטרת השבוע "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וְבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאָרֶץ אֲשׁוּר וְהִנָּדְחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם" (ישעיהו כז, יג)

	נותרו מקומות בודדים!	
לאחר כעשור ומחצה של הצלחה גדולה בחסדי ה' בהן זכינו להעביר סדנאות לאלפי ילדים ובני נוער לכישורי חיים, לחיזוק רגשי, ולהקניית כלים להצלחה בחברה, מידות טובות ודרך ארץ שמחים אנו לבשר לציבור היקר שבעזרת השי"ת בימים אלה		
הננו משיקים מיזם חדש ומהפכני בעולם החינוך והטיפול לצעירי הצאן		
קורס להכשרת מאמנים לכישורי חיים לנוער ולילדים!		
מיועד במיוחד עבור אנשי החינוך מכל הסוגים, ומטפלים בתחום הרגש או לכל הרואה עצמו מתאים להקנות לילדים חוסן נפשי ורוחני וכלים מעשיים לחיים בבית ובחברה		
להצטרפות: מתקשרים למס' האישי של מעביר הקורס,		
ומייסד השיטה 'מרגו'ע - נותנים אימון לילד' - הרב דוד רוזנברג 052-76-24-095		
או שולחים מייל לכתובת: margoa.olamot@gmail.com		
וכבוננו מקבלים מתנה! קורס דיגיטלי, מקצועי - בחינם		
בנושא: איך לעזור לילדינו להתגבר על החרדות - מרגו"ע לשעת חירום.		
ניתן כעת לשמוע את ראיון החשיפה - שעלה לקו הכשר 'מידע לכל'. חייגו 'קו עולמות' 08.61.61.682		

אחינו כל בית ישראל. הנתונים בצרה ובשביה. העומדים בין בים ובין בפישה. המקום ירחם עליהם ויציאם מצרה לרוחה. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.